نگاهی به کمیت و کیفیت کشاورزی بدون مواد شیمیایی — بخش پایانی

■ گالیا توانگر

۴۰۰ هزار هکتار زمین در عطش کشاورزی بدون سم

*** یکی از تأثیرات شگرف کشاورزی ارگانیک بر رشد قابل توجه ارزش صادرات محصولات کشاورزی است. کارشناسان معتقدند با رونق گرفتن این شیوه کشاورزی، ارزش صادرات محصولات کشاورزی به چهاربرابر رقم فعلی می‌رسد.**

*** فلاحت‌پیشه؛ کارشناس ارشد رشته کشاورزی: اعمال شیوه‌های صحیح در عملیات کاشت، داشت و برداشت از هر گونه کاهش شدید عملکرد حتی در کوتاه مدت جلوگیری می‌کند.**

سیدمحمد فیاض، مدیرعامل پسماند شهرداری تهران قبل‌تر اعلام کرده بود که در سال جاری ۳۸هزار تن کمپوست (کود ارگانیکی) تولید شده که در تمامی فضاهای سبز شهر تهران از کمپوست استفاده می‌شود.

اما عوارض آسیب‌زای ترکیبات نیترات کودهای شیمیایی روی خاک و مصرف‌کنندگان محصولاتی که با کود شیمیایی رشد داده می‌شوند، شوخی‌بردار نیست.

جماعتی از متخصصین علم سرطان‌شناسی ازدیاد بی‌سابقه این بیماری را متوجه عوارض آسیب‌زای نیترات در محصولات کشاورزی می‌دانند.

مشکل وقتی دوچندان می‌شود که برای وارد کردن کودهای شیمیایی با کمترین قیمت، یارانه‌های چشمگیری نیز اختصاص پیدا می‌کند.

یکی از پیشنهادات اهل فن در مهار استفاده از کودشیمیایی این است که به جای آن از کمپوستی که آلاینده و فلزات سنگین ندارد، به کار گرفته شود.

کمپوست که این روزها نامش باب شده از بازیافت مواد ارگانیکی (مواد زائد که از گیاهان و حیوانات برجای می‌ماند) تولید می‌شود.

کارشناسان شهری معتقدند ۷۰درصد کمپوست زباله‌های شهر تهران زباله‌تر هستند و در نتیجه می‌توان آنها را به کود کمپوست تبدیل کرد. کم‌ترین مزیت این کار جلوگیری از تولید هزاران مترمکعب شیرابه ومیلیون‌ها تن گاز متان و آلوده شدن بخش عظیمی از محیط زیست است. کارشناسان کشاورزی عقیده دارند کمپوست یکی از بهترین کودهای گیاهی و تقویت‌کننده‌های طبیعی خاک است و می‌تواند جایگزین خوبی برای کودهای تجاری شود. مهم‌ترین حسن این قبیل کودها ارزان بودن آن است. شما می‌توانید بدون پرداخت حتی یک ریال آن را در خانه‌تان تولید کنید.

استفاده از کمپوست ساختار خاک را ارتقا می‌دهد، محتوای خاک را تقویت می‌کند و سبب می‌شود خاک مدت زمان بیشتری بتواند آب را در خود نگه‌دارد. کمپوست قدرت باروری خاک را افزایش می‌دهد و کمک می‌کند ریشه‌های سالم در گیاه رشد کند.

تولید محصولات ارگانیکی در خانه

این روزها پشت ویترین برخی از گل‌فروشی‌ها گلدان‌های حاوی فلفل‌های انبوه قرمز، سبز و زرد را شاید دیده باشید.

این گلدان‌هایی که با کمپوست (کود ارگانیک) پر می‌شوند، می‌توانند محل مناسبی برای کاشت انواع سبزی ها و فلفل باشند. حتی شاید بتوان گوجه‌فرنگی‌های (ریز) مینیاتوری را در آنها به عمل آورد.

ساحل حیدری جوان دانشجویی است که سرگرمی‌اش در خانه پرورش برخی از این گلدان‌هاست. وی می‌گوید: «گلدان فلفل‌ها و سبزی هایم با کود طبیعی که خودم در خانه درست می‌کنم، تغذیه می‌شوند. برای گلدان‌هایم که کمپوست را با ماسه مخلوط می‌کنم تا خاک درون گلدان از زهکشی خوبی برخوردار باشد.»

وی که اطلاعات بی‌نهایت با ارزشی از کیفیت کمپوست دارد و همه را با مطالعه و تحقیقات شخصی خودش به دست آورده، می‌گوید: «مواد ارگانیک در کمپوست در حقیقت موادغذایی میکروارگانیسم‌هایی هستند که خاک را در وضعیتی سالم و متعادل نگه می‌دارند.

نیتروژن، پتاسیم و فسفر موادی هستند که در نتیجه تغذیه میکروارگانیسم‌ها از مواد آلی تولید می‌شوند و در نتیجه تنها تعداد اندکی از مواد مغذی می‌ماند که باید به خاک افزوده شود. اغلب باغبان‌ها و کشاورزان مدت‌هاست که به حسن‌های این کود سیاه، غنی و طبیعی پی برده‌اند.»

وی در ادامه می‌گوید: «با گذشت زمان کافی تمام زباله‌های ارگانیک در طبیعت به کمپوست تبدیل می‌شوند. البته همه زباله‌ها برای تولید کمپوست در خانه مناسب نیستند، زیرا اغلب سیستم‌های تولید کمپوست خانگی دما به حد مناسب برای کشتن عوامل بیماری‌زا نمی‌رسد، بنابراین باید در انتخاب نوع مواد اولیه‌ای که برای تولید کمپوست به کار می‌رود، دقت کرد.»

لازم به توضیح است که در برخی کشورهای غربی از طریق توالت‌های کمپوستی اقدام به تولید کود ارگانیکی از طریق فضولات انسانی نیز کرده‌اند.

بررسی وضعیت کشاورزی ارگانیک در ایران

براساس اعلام رسمی مؤسسه تحقیقات کشاورزی ارگانیک در سال۲۰۰۷ میلادی حدود ۱۵هزار هکتار اراضی تحت پوشش کشاورزی ارگانیک در ایران ثبت شده است. از تعداد ۶۶ محصول کشاورزی کشور تعدادی از این محصولات به صورت ارگانیک تولید می‌شوند که مهم‌ترین آنها عبارتند از: انجیر، خرما، پسته، بادام، گیاهان دارویی، انار و فرآورده‌های حاصله از جمله روغن دانه انار، کنسانتره انار، گلاب، روغن گل، گل خشک، شیرین‌بیان، زعفران و... اشاره کرد.

همچنین برخی از تولیدات عشایری و تعدادی از گیاهان دارویی و گیاهان غیرزراعی در عرصه‌های طبیعی با مصرف خوراکی مانند زرشک، زغال‌اخته و پسته وحشی را نیز باید جزو این گروه محصولات به حساب آورد.

احمد علیرضایی، کارشناس کشاورزی دلایل عمده گسترش کشاورزی ارگانیک با حرکت لاک پشتی در کشورمان را این‌گونه توضیح می‌دهد: «یکی از مهم ترین دلایل این است که روزبه‌روز بر جمعیت افزوده می‌شود و تصمیم سیاستگذاران بر دستیابی هرچه سریع‌تر به امنیت غذایی و فدا کردن کیفیت برای رسیدن به کمیت است.

از سوی دیگر عدم استقبال کشاورزان از تولید محصولات ارگانیک به دلیل کاهش احتمالی عملکرد محصول در واحد سطح و در نتیجه کاهش درآمد بوده است.»

وی در تکمیل صحبت‌هایش می‌گوید: «برای رسیدن به وضعیت مطلوب لازم است ۳۰۰ تا ۴۰۰هزار هکتار زمین کشاورزی را زیرکشت محصولات ارگانیک ببریم.

در برنامه پنجم توسعه پیش‌بینی شده ۲۵درصد معادل چهار میلیون هکتار از اراضی زراعی و باغی تحت پوشش تولید محصولات ارگانیک قرار گیرند.»

چالش‌های کشاورزی ارگانیک در کشورمان

استانداردها در کشاورزی ارگانیک شامل اصول، قواعد، پیشنهادها و ضرورت‌هایی هستند که باید در کلیه مراحل تولید، فرآوری و انتقال به مصرف‌کننده رعایت شوند. این استانداردها به دو دسته قوانین و استانداردهای بین‌المللی و قوانین و استانداردهای ملی تقسیم‌بندی می‌شوند.

دکتر صادق ساوجبلاغی، دکترای باغبانی در مورد چالش‌های پیش روی کشاورزی ارگانیک در کشورمان توضیح می‌دهد: «یکی از مهم‌ترین چالش‌ها این است که هنوز نظام ملی گواهی محصولات کشاورزی استقرار نیافته است.

*** برای رسیدن به وضعیت مطلوب لازم است ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار هکتار زمین کشاورزی را زیر کشت محصولات ارگانیک ببریم. دربرنامه پنجم توسعه پیش‌بینی شده ۲۵ درصد معادل چهار میلیون هکتار از اراضی زراعی و باغی تحت پوشش تولید محصولات ارگانیک قرار گیرند.**

ضعف ترویج، عدم استفاده از کد رهگیری، عدم وجود دانش کافی نسبت به وضعیت اکولوژیک مزارع تولیدی، ناکارآیی پژوهش‌های انجام شده، تغییرات اقلیمی و خشکسالی، کمبود آب و فرسایش خاک اشاره کرد.»

وی معتقد است که علاوه بر چالش‌ها یک سری محدودیت‌هایی نیز بر سر راه بسط کشاورزی ارگانیک در کشور وجود دارد که این محدودیت‌ها از این قرارند: «مشکلات فنی عملیات تولید، بازاریابی و توزیع که موانعی در روند توسعه کشت محصولات ارگانیک به شمار می‌آیند. همچنین قیمت بالای این محصولات موجب بی‌رغبتی مصرف‌کنندگان برای خرید محصولات ارگانیک شده است.»

این متخصص اهل فن البته معتقد است این چالش‌ها و محدودیت‌ها نمی‌توانند دلیل توجیه‌کننده‌ای برای بسط کشاورزی ارگانیک با حرکت لاک‌پشتی در کشورمان باشد و گسترش این نوع کشاورزی مدیریتی صحیح و بالنده را می‌طلبد.

افزایش ۵۰ درصدی کیفیت علی‌رغم کاهش ده درصدی محصول

یکی از ترس‌های عمده کشاورزان از پیاده کردن کشاورزی ارگانیک این است که کاهش محصول در واحد سطح رخ خواهد داد که این به ضرر اقتصادی ختم خواهد شد.

از آن سو سیاستگذاران را در منگنه این اضطراب قرار می‌دهد که امنیت غذایی کاهش پیدا کرده و با افزایش روزافزون جمعیت با کمبود غذا مواجه شویم.

شواهد امر در کشورهای صاحب سبک کشاورزی ارگانیک ثابت کرده که این نگرانی‌ها در بسیاری موارد بی‌موردند.

منیره فلاحت‌پیشه، کارشناس ارشد رشته کشاورزی توضیح می‌دهد: «اعمال شیوه‌های صحیح در عملیات کاشت، داشت و برداشت از هرگونه کاهش شدید عملکرد حتی در کوتاه‌مدت جلوگیری می‌کند. بررسی‌ها مؤید این مطلب است که در نقاط مختلف جهان، گذار به کشاورزی ارگانیک به شکل صحیح و برپایه اصول بوم شناختی موجب کاهش عملکرد محصولات نخواهد شد و این کاهش عملکرد را می‌توان با توجه به مازاد قیمت محصولات ارگانیک جبران کرد. بررسی ۲۰۵ سامانه ارگانیک و رایج نشان می‌دهد که عملکرد گیاهان زراعی در کشت بوم‌های ارگانیک به طور متوسط ۱۰ درصد کمتر از کشت بوم‌های رایج است که این رقم را می‌توان با افزایش قیمت محصولات ارگانیک و از آن سو تبلیغ روی برتری‌های کیفی، بهداشتی و زیست‌محیطی این محصولات برای جذب بیشتر مشتری جبران کرد.»

خلق ایده‌های بومی در کشاورزی طبیعی کشورمان

یکی از تاثیرات شگرف کشاورزی ارگانیک بر رشد قابل توجه ارزش صادرات محصولات کشاورزی است. کارشناسان معتقدند با رونق گرفتن این شیوه کشاورزی ارزش صادرات محصولات کشاورزی به چهار برابر رقم فعلی می‌رسد.

یکی از دلایل رو آوردن به کشاورزی شیمیایی استفاده از سم علف‌کش‌هاست که علف‌های هرز زمین را از بین می‌برند.

اما گروه محققان دانشگاه کرنل به تازگی به این کشف نائل آمده‌اند که علف فسکیو به طور طبیعی میزان زیادی از متاتیروزین از طریق ریشه تولید می‌کند که این ماده خاصیت علف‌کشی شدیدی دارد.

شرودر مدیر این طرح می‌گوید: «این ماده برای علف‌های هرز بسیار سمی است ولی روی قارچ‌ها، پستانداران و باکتری‌ها هیچ اثری ندارد. این ماده قابلیت حل بسیار بالایی در آب دارد و نمی‌توان آن را به طور مستقیم برای مصارف علف‌کشی مصرف کرد.»

محققان به دنبال گونه‌هایی از این گیاه هستند که خاصیت علف‌کشی بیشتری داشته باشد تا میزان مصرف علف کش‌های صنعتی را نیز کم کنند.

ولی حقیقت امر این است که با پیشرفت تحقیقات علم کشاورزی هر روز یک فناوری جدید در راستای کمک به کشاورزی ارگانیک متولد می‌شود.

در کشور ما نیز باید این تحقیقات به موازات جدی گرفتن و عملی کردن بسط کشاورزی ارگانیک تداوم داشته باشد تا به خلق ایده‌های بومی در کشاورزی ارگانیک کشورمان بینجامد.

آگهی تصمیمات شرکت معرفت بقیع سهامی‌خاص به شماره ثبت ۱۶۳۶۳۱ و شناسه‌ملی ۱۰۱۰۲۰۶۲۳۳۱

طبق صورتجلسه مجمع عمومی عادی سالیانه مورخ ۹۱/۲/۱۱ شرکت مزبور که در تاریخ۹۱/۲/۲۴ واصل گردید محمدرضا چیت‌ساز به کدملی ۰۰۳۳۸۵۳۵۲۵ بسمت بازرس اصلی و سیدحسین ناجی به کدملی ۰۰۳۵۳۷۰۱۸۱ بسمت بازرس علی‌البدل برای مدت یک سال انتخاب گردیدند. روزنامه کثیرالانتشار کیهان جهت درج آگهی‌های شرکت تعیین گردید.

اعضاء هیئت‌مدیره به مدت ۲سال به قرار ذیل انتخاب گردیدند: صدرالدین اسماعیلی‌برزی به کدملی ۱۲۳۹۷۰۶۵۶۱ به سمت مدیرعامل و عضو هیئت‌مدیره و محمد روحبخش حسن‌نژاد به کدملی ۵۶۲۹۷۷۸۸۷۰ به‌سمت رئیس هیئت‌مدیره و علی‌اصغر جمعه‌ای به کدملی ۰۴۵۶۹۱۴۵۸۸۴ بسمت نایب رئیس هیئت‌مدیره و حسین یاوری به کدملی۱۲۱۸۸۲۴۵۱۴ بسمت عضو هیئت‌مدیره و فضل‌اله اسماعیلی برزی به کدملی ۱۲۳۹۸۱۵۹۸۰ بسمت عضو هیئت‌مدیره تعیین گردیدند. امضاء کلیه اوراق و اسناد بهادار و تعهدآور از جمله چک، سفته، برات با امضاء مدیرعامل و یکی از اعضاء هیئت‌مدیره همراه با مهر شرکت و اوراق عادی و مراسلات با امضاء مدیرعامل یا هر یک از مدیران همراه با مهر شرکت معتبر می‌باشد.

اداره ثبت شرکتها و موسسات غیرتجاری
سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

کددرخواست: ۱۷۶۷۶۱۰

آگهی تغییرات شرکت نگین اندیشه البرز سهامی خاص به شماره ثبت ۳۸۹۵۹۲ و شناسه ملی ۱۰۳۲۰۳۹۹۴۷۱

به استناد صورتجلسه مجمع عمومی عادی بطور فوق‌العاده مورخ ۱۳۹۱/۵/۹ تصمیمات ذیل اتخاذ شد:
۱- اعضاء هیئت‌مدیره تا تاریخ ۱۳۹۳/۵/۹ به قرار ذیل انتخاب گردیدند:
شرکت بهامین تجارت مهر سهامی خاص به شماره ثبت ۳۵۹۳۲۲ بانمایندگی آقای مهدی ترکمان دهنوی و شرکت یکتا سازان سروش امید سهامی خاص به شماره ثبت ۳۵۵۷۹۲ با نمایندگی آقای امیر خرمی شاد و شرکت سرمایه‌گذاری نگین خاتم ایرانیان سهامی عام به شماره ثبت ۲۹۲۶۰۱ با نمایندگی آقای سینا اسدی تا تاریخ ۱۳۹۳/۵/۹.
۲- سمت اعضاء هیئت مدیره به قرار ذیل تعیین گردید:
شرکت یکتاسازان سروش امید سهامی خاص با نمایندگی آقای امیر خرمی شاد به سمت رئیس هیئت مدیره و شرکت سرمایه‌گذاری نگین خاتم ایرانیان سهامی عام با نمایندگی آقای سینا اسدی به سمت نائب رئیس هیئت مدیره و شرکت بهامین تجارت مهر سهامی خاص با نمایندگی آقای مهدی ترکمان دهنوی به سمت عضو هیئت مدیره و آقای مهدی ترکمان دهنوی به نمایندگی از شرکت بهامین تجارت مهر سهامی خاص به شماره ثبت ۳۵۹۳۲۲ به سمت مدیرعامل.
۳- کلیه اسناد و اوراق بهادار و تعهدآور شرکت از قبیل چک، سفته، بروات قراردادها و عقود اسلامی با امضا مدیرعامل و یکی از اعضا هیئت مدیره متفقا همراه با مهر شرکت و در غیاب مدیرعامل با امضا دونفر از اعضا هیئت مدیره متفقا همراه با مهر شرکت معتبر می‌باشد و سایر نامه‌ها و اوراق عادی با امضا مدیرعامل همراه با مهر شرکت معتبر می‌باشد.
در تاریخ ۱۳۹۱/۷/۲۵ ذیل دفتر ثبت شرکتها و موسسات غیرتجاری ثبت و مورد تایید و امضاء قرار گرفت.

اداره ثبت شرکت‌ها و موسسات غیرتجاری
واحد ثبتی تهران

کیهان ورزشی قدیمی‌ترین مجله ورزشی ایران
شنبه هر هفته بصورت سراسری منتشر می‌شود

آگهی تصمیمات شرکت صنعتی و تولیدی پایش سهامی خاص ثبت شده به شماره ۱۲۳۴۴ و شناسه ملی ۱۰۸۶۱۴۱۲۸۱۶

طبق صورتجلسه مجمع عمومی عادی سالیانه مورخ ۹۰/۳/۲۱ شرکت مزبور که در تاریخ ۹۰/۶/۲۰ واصل گردید: ترازنامه و حساب سود و زیان سال مالی ۸۹ به تصویب رسید. موسسه حسابرسی آرمان‌اندیشان امین به شناسه ملی ۱۰۳۲۰۴۸۰۷۱۰ بسمت بازرس اصلی و ضیاءالدین مجدی به شملی ۱۴۶۵۳۷۴۱۷۵ بسمت بازرس علی‌البدل برای مدت یک سال انتخاب گردیدند. روزنامه کثیرالانتشار کیهان جهت درج آگهی‌های شرکت تعیین گردید. اعضاء هیئت مدیره به مدت ۲ سال به قرار ذیل انتخاب گردیدند: احمد تهرانچی به شملی ۰۰۴۳۱۰۷۱۱۷ و محمود تهرانچی به شملی ۰۰۴۳۱۸۷۲۷۷ و حمید تهرانچی به شملی ۰۰۳۳۳۰۹۱۷۵

اداره ثبت شرکتها و موسسات غیرتجاری

مزایده ۹۱/۱۴ک/ف

فروش ۶۰۰ دستگاه خودروهای سندار و اوراقی

خودروهای سندار(سالم و تصادفی):
پاژن، پژو، پژو آردی، پیکان، پراید، میتسوبیشی، وانت نیسان پیکاپ، زانتیا، سمند

خودروهای اوراقی:
انواع بنز، بی‌ام‌و، پراید، پژو، پیکان، تویوتا، جیپ، دوو، رنو، شورولت، لندرور، پاترول، هوندا، هیوندا، زانتیا، کامیون، خاور، مینی‌بوس و اتوبوس ۳۰۲

تاریخ بازدید، دریافت و ارائه فرم شرایط:
از شنبه مورخ ۹۱/۱۱/۱۴ الی پنجشنبه ۹۱/۱۱/۱۹ از ساعت ۸/۴۵ الی ۱۲ و ۱۳ الی ۱۵/۳۰(پنجشنبه تا ظهر)

نشانی: تهران- جاده اسلامشهر- نرسیده به میدان نماز- جنب پادگان شهید جولائی- پلاک ۱۶۶
تلفن: ۲۲۸۸۸۶۷۳-۵۵۲۴۹۵۵۲

از هیئت مدیره محترم دعوت می‌گردد تا در جلسه مورخه ۹۱/۱۱/۲۴ که در محل اصلی شرکت واقع در خرمشهر، قریه حفار شرقی بالاتر از پل پاسارگاد از ساعت ۸ تا ۹ صبح در خصوص موضوعات جاری شرکت پیشگامان صنعت و کشاورزی اروند با شماره ثبت ۱۰۷۴ برپا می‌گردد حضور یابند، موضوعات جلسه هیات مدیره عبارتند از: ۱- برپایی مجمع عمومی عادی بطور فوق‌العاده ۲- تعیین موضوعات و رئوس مجمع عادی بطور فوق‌العاده ۳- تغییر نشانی شرکت ۴- اجازه نقل و انتقال بخشی از سهام مدیرعامل ۵- تفویض بخشی از اختیارات مدیرعامل ۶- تصویب قراردادها و تعهدات مدیرعامل ۷- سایر موارد.
عدم حضور آقایان امیرهوشنگ سعیدی و مجید رحمتی در حکم غیبت تلقی می‌گردد و مانع از تشکیل جلسه نمی‌گردد.

مدیرعامل شرکت پیشگامان صنعت و کشاورزی اروند

آگهی تصمیمات شرکت ایرتمپ سهامی‌خاص به شماره ثبت۱۵۲۶۸ و شناسه ملی۱۰۱۰۰۵۶۴۵۴۳

طبق صورتجلسه مجمع عمومی عادی سالیانه مورخ۹۱/۲/۵ شرکت مزبور که در تاریخ۹۱/۳/۲ واصل گردید ترازنامه و حساب سود و زیان سال مالی منتهی به ۹۰/۱۰/۱۰ به تصویب رسید. نریمان شعربافی به کدملی ۲۱۸۰۹۸۱۶۹۴ به سمت بازرس اصلی و فاطمه فتحعلیان به کدملی ۰۰۳۹۱۴۶۰۸۱ به سمت بازرس علی‌البدل برای مدت یک سال انتخاب گردیدند. روزنامه کثیرالانتشار کیهان جهت درج آگهی‌های شرکت تعیین گردید. اعضاء هیئت‌مدیره به مدت ۲سال به قرار ذیل انتخاب گردیدند: کیومرث زمانی علویجه به کدملی ۱۲۸۴۳۱۵۴۰۱ و نوذر زمانی علویجه به کدملی ۰۴۵۲۵۴۷۵۹۸۰- بموجب صورتجلسه هیئت‌مدیره مورخ۹۱/۲/۲۳ کیومرث زمانی علویجه به سمت رئیس هیئت‌مدیره و مدیرعامل، نوذر زمانی علویجه به سمت نایب رئیس هیئت‌مدیره تعیین گردیدند. امضاء کلیه اوراق و اسناد تعهدآور از جمله چک، سفته، برات و قراردادها و عقود اسلامی با امضاء رئیس هیئت‌مدیره و مدیرعامل به تنهایی همراه با مهر شرکت معتبر می‌باشد.

اداره ثبت شرکتها و موسسات غیرتجاری
سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

جدول شماره ۹۶۳۷

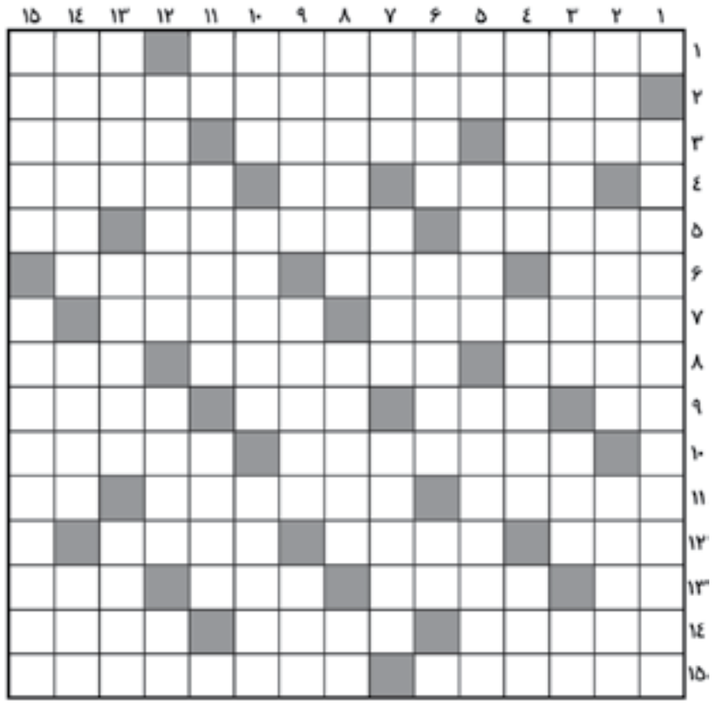

افقی:

۱ - به میمنت سالروز پیروزی انقلاب اسلامی از فردا آغاز می‌شود- یکی از نامهای خداوند ۲ - کلید رستگاری و اصلاح‌کننده آخرت انسان است۳ - بطورقطع و یقین- تنها درختی که در فصل زمستان به گل می‌نشیند- بزرگترین اقیانوس جهان ۴ - بالاتر از آن نامی نیست- نوعی پسوند- واژه‌ای که هر کس براساس جهان‌بینی خود آن را تفسیر می‌کند ۵ - پاردم- سالهاست که عضوی از اعضای خانواده‌ها شده است- ضمیر اشاره ۶ - وسیله‌ای در دوربین برای عکسبرداری از فاصله دور- به یقین رسیدن- شهری در استان لرستان ۷ - هورمونی که قند و چربی بدن را می‌سوزاند- نماز مستحبی که به جماعت هم می‌خوانند ۸ - نمایشنامه‌ای از ژان آنوی نویسنده قرن بیستم فرانسه- ریشه بسیاری از مفاسد را می‌توان دراین معضل به جست‌وجو نشست- فیلمی از مسعود کیمیایی ۹ - نفس جانسوز- واحد چهارپایان- رفیق مشهدی- اثری از چارلی چاپلین ۱۰ - منظومه‌ای از عطار نیشابوری- رودی که شش کشوراروپایی را پشت‌سر می‌گذارد ۱۱ - از ویژگی‌های پسته خوب- نژادی که بیشترین تبعیض‌ها را در طول تاریخ متحمل شده است- برابرویکسان ۱۲- ایستگاه منهدم شده روسها درفضا- دارای مقام و مرتبه بلند- نیت کرده شده ۱۳- واحد پول ژاپن- مرغ سخنگو- از دانه‌های خوردنی- دریایی در خاورمیانه ۱۴- وزیر دانشمند سلطان حسین بایقرا- مهمترین نیاز زوج‌های جوان- فیلسوف مشهور آلمانی که کتاب نقادی عقل مطلق را نوشته است ۱۵- آرامش بخش دل‌ها- رمز سلامتی را باید در این ورزش تجربه کرد.

عمودی:

۱ - فردا مصادف است با بازگشت رهبری که جهانیان را متحیرتفکرو ساده زیستی خود کرد ۲- برنامه پرطرفدار هنرهفتم در سیما- رئیس‌جمهور مردمی شیلی که توسط کودتا کشته شد- فیلمی از زنده‌یاد رسول ملاقلی‌پور ۳ - نویسنده مشهور قرن بیستم آلمان - فیلمی با هنرمندی محمد کاسبی- وادی بی‌آغاز و انتها ۴ - سرزمین‌ها- بندری در کشور بلغارستان- چکش‌خور بی‌صدا ۵ - حرف همراهی- برچسب کالا در فرهنگ اقتصاد بین‌الملل- لوزه سوم انسان که در پشت حلق قراردارد۶ - از میوه‌های گرمسیری- نویسنده شهیر نروژی که مرغابی وحشی را نوشته است- خواهر کوچک خانواده برونته ۷ - خوردن آن اعلام جنگ با خداست- مهاجم تیم ملی انگلستان- مکتب رهایی‌بخش همه دورانها ۸ - از نامهای حضرت حق تعالی- فیلمی از سینمای دفاع مقدس- نام کوچک رئیس فیفا ۹ - کسی را گویند که از بذل جان و مال دریغ نمی‌ورزد- چندین بار- از مورخین معاصر ۱۰-تربت آن در خراسان است- محل کار کارمندان- از قیود تشبیه ۱۱- تکرار یک حرف- شاعری که وی را پیامبر ستایشگران نامیده‌اند- یکی از دوبال انسان برای پرواز به سوی کمال ۱۲- رمز مقدس عملیات پیروزمند فتح‌المبین- عضوی که سالمندان همواره ازدرد آن می‌نالند- کوه تو خالی ۱۳- خاک رنگین- نقاش مشهور هلندی که تنها در ده سال پایانی عمرش به این هنر پرداخت- سمت چپ لشکر ۱۴- مهاجمی که گل حماسه‌ساز ایران در ملبورن را زد- از بیماریهایی که مرگ و میر بسیار دارد- شاعر فرانسوی قرن نوزده که تأثیر زیادی از شعر فارسی گرفته است ۱۵- نیروگاهی در استان خوزستان- خصلت مهمی که مؤمنان باید از ائمه علیه‌السلام بیاموزند و در خود تقویت نمایند.